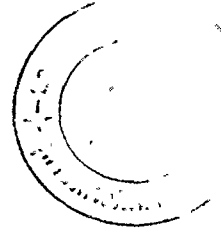

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ก. การอ่าน

รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรุณ กิ่งจันทร์^๓ ได้ทำการวิจัยการฝึกอบรมผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขา ในการสอน อ่าน และเขียน และเพื่อทดลองใช้แบบเรียนภาษาไทย รวมทั้งคู่มือครูที่ใช้ประกอบหนังสือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่หลักสูตรพิเศษ สำหรับฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขา ตลอดจนหนังสือแบบเรียน คู่มือครูและแบบทดสอบในโครงการนี้ ทดลองกับผู้เข้ารับการอบรมจำนวน ๘๐ คน ที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูลในการวิจัยเก็บรวบรวมจากคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมทั้งคะแนนคำอ่านและเขียน กับคะแนนวิชาครูเบื้องต้น ใช้เวลาในการวิจัย ๓ เดือน ผลวิจัยปรากฏดังนี้

๑. สัมฤทธิ์ผลทางการอ่านและเขียนภาษาไทย กับวิชาครูเบื้องต้น และความสามารถในการสอนอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ

๒. ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ก่อน-หลัง การอบรม แม้จะไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ .๐๕ ก็ตาม แต่สังเกตได้ว่าผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษา และความเข้าใจภาษาไทยดีขึ้น มีความเข้าใจในวิธีสอนอ่าน และ เขียน ตลอดจนรู้จักผลลิตอุปกรณ์การสอนดีขึ้น

^๓อรุณ กิ่งจันทร์ "การฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา วิชาอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา, ๒๕๑๘)

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาอ่าน และเขียนภาษาไทยกับคะแนนความสามารถในการฝึกสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .๕๔ และมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ แสดงว่าสัมฤทธิ์ผลในวิชาอ่านและเขียนภาษาไทย กับความสามารถในการสอนมีความสัมพันธ์กันเชิงนิมิต (positive)

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาครูเบื้องต้น กับความสามารถในการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .๖๑ ๗ ระดับนัยสำคัญที่ .๐๑ สัมพันธ์กันเชิงนิมิต (positive)

๕. พื้นฐานประสบการณ์และสภาพของผู้รับการอบรมไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการสอน

๖. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความเข้าใจในเนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาอยู่ในเกณฑ์ดี และคะแนนความเข้าใจดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นไปในเชิงนิมิต (positive)

การวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า การอบรมมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งยังช่วยให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการฝึกอบรมจากการสร้างหลักสูตร เครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนคู่มือครูและแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขา เช่น ของ เสริมศรี ญาณจารี^๔ คือ -

๑. พัฒนาการทางด้านวิชาการและความสามารถในการสอนของผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในเกณฑ์ดี

๒. คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๗ ระดับ .๐๑

^๔ เสริมศรี ญาณจารี "การฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขา ในการสอนอ่าน-ภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖)

๓. สัมฤทธิ์ผลทางด้านวิชาการ และความสามารถในการฝึกสอน มีสหสัมพันธ์กันเป็น .๕๐๐๘ ณ ระดับ .๐๑ เชิงนิมาน
๔. พื้นฐานของผู้เข้ารับการอบรมไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการสอน
๕. ผู้เข้ารับการอบรม เข้าใจเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ที่กำหนดให้ อยู่ในเกณฑ์ดี

ผลการวิจัยของ ภัทธา ศุลาธนะ^๕ ก็พบว่า

๑. พัฒนาการของผู้เข้าอบรมด้านวิชาการ และความสามารถในการสอนอยู่ในเกณฑ์ดี
๒. ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อน และหลังการฝึกอบรมมีนัยสำคัญ ณ ระดับ .๐๑
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการ และความสามารถในการฝึกสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .๕๐ ณ ระดับนัยสำคัญที่ .๐๑
๔. พื้นฐานการศึกษาและสภาพของผู้เข้าฝึกอบรม ไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการสอน ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วยหลักสูตรพิเศษ แบบเรียน แบบทดสอบ แบบให้คะแนน การฝึกสอนแบบนิเทศ แบบประเมินผลหนังสือแบบเรียนใช้ได้ผลดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๕ภัทธา ศุลาธนะ "การฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาวิชาการสอนเขียน"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖).

การทดลองเกี่ยวกับการสอนอ่านของ SEAMEO INNOVTECH^๒ ใน
การประชุมอบรมครั้งที่ ๑๐ ที่ไซงอน เวียดนามใต้ ครั้งล่าสุด โดยเปรียบเทียบ
เทียบวิธีการเรียน การสอน ๒ วิธีคือ

วิธีที่ ๑ Tape, Group, and Individual Practice

วิธีที่ ๒ Tape Drill Plus Self-Instructional Linear Program

ผลการทดลองทั้งสองวิธี คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน แต่วิธีที่ ๑ ไร้เวลาในการเรียนน้อย
หรือประหยัดเวลาได้ดีกว่า (ดูตารางข้างล่างนี้)

คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบ

วิธี (Approach)	การอ่านออกเสียง (Oral Reading)	ความเข้าใจในการอ่าน (Comprehension)
วิธีที่ ๑	๘๘	๘๗
วิธีที่ ๒	๘๘	๘๗

เวลาในการเรียน
(Time)

วิธี (Approach)	เวลาเฉลี่ยในการเรียน (นาที) (Mean Class Learning Times)
วิธีที่ ๑	๖๘
วิธีที่ ๒	๖๘

เวลาที่ใช้ในการเรียนในชั้นตามปกติ = ๓๐ นาที

^๒ SEAMEO Regional Center For Educational Innovation and
Technology, PROJECT RIT TRYOUT RESULTS (Bangkok Office, 1976)
PP. ๑๐ (พิมพ์ออสต์ร่าเนา)

พร้อมพรรณ เสนาพิทักษ์^๗ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพทางสมองของนักเรียนชาวเขา และของนักเรียนพื้นราบในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย" โดยใช้แบบทดสอบที่มีการปรับปรุงแก้ไขมีความเชื่อถือได้ (Reliability = .๘) แล้วนำไปทดสอบเด็กชาวเขาที่เรียนอยู่ ป.๕,๖,๗ ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย, อำเภอเมือง จังหวัดตาก, อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แล้วนำมาเปรียบเทียบกับผู้พื้นราบปรากฏว่า เด็กพื้นราบและเด็กชาวเขามีสมรรถภาพทางสมองไม่แตกต่างกัน

เตือนใจ กุณฺชร ณ อรุณยา^๘ ได้วิจัย "ทัศนคติชาวเขาต่อคนไทยและประเทศไทย" ในกลุ่มตัวอย่าง ๑๖๕ ครอบครัวนั้น ปรากฏว่า หัวหน้าครอบครัวร้อยละ ๕๓.๘ เข้าใจภาษาไทยได้ดี สามารถพูดกันรู้เรื่องโดยไม่ต้องใช้ล่ามแปล

บ้านห้วยปลิง อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เข้าใจภาษาไทยดี ร้อยละ ๒๑.๘

บ้านปางสา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีชาวเขาเผ่าลีซอ มูเซอ และ ฮ่อ มีผู้เข้าใจภาษาไทยดี ร้อยละ ๒๔

บ้านเล้าชี่ก้วย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีชาวเขาเผ่าเย้า หัวหน้าครอบครัว เข้าใจภาษาไทยเป็นสัดส่วน ดังนี้ คือ

เข้าใจภาษาไทยดีที่สุด ร้อยละ ๕๓

เข้าใจภาษาไทยดีพอใช้ ร้อยละ ๒๗.๘

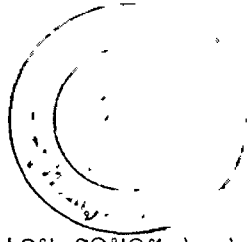
เข้าใจภาษาไทยเพียงเล็กน้อย ใช้ล่ามแปลเกือบตลอดเวลา ร้อยละ

๑๑.๕

002639

^๗พร้อมพรรณ เสนาพิทักษ์ "การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพทางสมองของนักเรียนชาวเขาและของนักเรียนพื้นราบในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓).

^๘เตือนใจ กุณฺชร ณ อรุณยา เรื่องเดิม หน้า ๑๐-๑๑.

ไม่เข้าใจภาษาไทยเลย รอยละ ๖.๗

เอกสารหรือวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ปราณี เชียงทอง ได้เสนอแนวคิดสำหรับปรับปรุงการสอน อ่าน เพื่อให้เด็กพัฒนาการในการอ่าน และชอบอ่านหนังสือว่า

๑. การทำให้เด็กรักอ่านหนังสือนั้น จะต้องพิถีพิถันในการเลือกหนังสือให้เหมาะแก่วัยของเด็ก เช่น หนังสือปกาสติก นิรมลสอดสีเป็นนิทานเล่มบางๆ หนังสือทำด้วยผ้า สมุดภาพ หรือพาเด็กไปศูนย์ทรัพยากรทางหนังสือ ฯลฯ

๒. หาทางให้เด็กชอบการอ่าน มีนิสัยการอยากอ่าน พ่อ แม่ และครู ควรช่วยกันรวบรวมสิ่งที่น่าสนใจจากประสบการณ์ทางบ้านมาจัดทำเป็นหนังสือให้เด็กอ่าน เช่น บทกลอน วีรชาสูร หรือบทร้อยกรองอื่น ๆ นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

ปราณี เชียงทอง ยังให้แนวคิดที่เป็นหลักการในการเล่านิทานไว้ คือ

๑. การเล่านิทานต้องมีการเคลื่อนไหวไปคามาของเรื่อง เช่น ทำท่าทางประกอบ แสดงภาพพจน์ด้วยน้ำเสียง และลีลาการพูด

๒. เนื้อเรื่องควรเป็นสิ่งที่เร้าใจ ชวนให้หน้าตื่นเต้น อยากฟังจนจบ และเป็นเรื่องสั้น ๆ ไม่ควรเล่านิทานที่ยืดยาวไม่จบ

๓. การบรรยายฟังใช้ภาษาง่าย ๆ และกะทัดรัด

๔. ผู้เล่าต้องใส่ใจวิจิตรใจในเรื่องที่เล่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ครูเลือกเอง หรือเรื่องเด็กเลือกมาให้เล่า เพื่อให้เด็กมีจินตนาการตามไปด้วย ควรใส่ความรู้สึกของตนลงไปในเรื่อง

ปราณี เชียงทอง "ทำอย่างไรเด็กจึงจะชอบอ่านหนังสือ"

๕. หากเป็นไปได้ควรวหาโอกาสให้เด็กได้ออกไปแสดงประกอบ-
การเล่าเรื่องนั้น ๆ บ้าง เพื่อเสริมจินตนาการ และความเข้าใจของเด็กให้
เด่นชัดขึ้น

๖. เสียงในการเล่าต้องชัดเจน มีจังหวะ มีน้ำเสียง ขึ้นลง ผู้
เล่าพึงใช้เสียงตามสบาย ๆ ถ้ามีกิจกรรมประกอบไ้ยิ่งดี เช่น.-

แสดงหรือรูปภาพประกอบการเล่านิทาน

แสดงละครย่อยประกอบ

วาดภาพฉาย ๆ แดงกลอนฉาย ๆ มหประพันธ์ฉาย ๆ ประกอบ
หรือหาบทประพันธ์อื่น ๆ ที่มีท้องเรื่องสอดคล้องกับนิทานที่เล่า

ให้มีการทายปัญหาประกอบเรื่องได้

การแสดงหุ่นมือ และเปิดโอกาสให้เด็กหัดเป็นผู้เล่ายิ่งดี

นิทาน ฤทธิโยธี^{๑๐} ได้พูดถึงลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้การสอนอ่านได้

ผลคือ

๑. ความหมายของการอ่าน

การอ่าน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในวิชาอื่น ๆ

การอ่าน คือ การถอดความ, ความเข้าใจ และการประเมิน

ผลอย่างหนึ่ง

๒. เหตุจูงใจในการอ่าน

^{๑๐}นิทาน ฤทธิโยธี คู่มือการสอนภาษาไทย เกมประกอบการสอนอ่าน
ชั้นประถมศึกษา (นระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๘) หน้า ๑-๓.

การอ่านทำให้เกิดความรู้ เป็นช่องทางช่วยแก้ปัญหา ช่วยให้เกิด
 ความเพียรพยายาม ช่วยให้เกิดความคิดแยกแยะเกี่ยวกับลักษณะนิสัย เหตุการณ์
 ความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในใจ การอ่านเป็นรางวัลอย่างหนึ่ง ช่วยให้เกิดความชื่นชม
 รู้คุณค่า เกิดพัฒนาการด้านสุนทรียภาพ เกิดพัฒนาการในส่วนบุคคล เกิดความอยาก-
 ารอยากเห็น เกิดอารมณ์ที่ดียิ่ง ช่วยยกระดับทางจิตใจและความรู้ การอ่านทำ
 ให้เกิดความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ เกิดประสบการณ์นานาประการ เกิดความคิดที่
 แจ่มแจ้งเห็นจริง เกิดความคิดในการตัดสินใจ และเป็นการผ่อนคลายอารมณ์

๓. จุดมุ่งหมายในการสอนอ่าน

เพื่อจัดหาประสบการณ์ที่ให้คุณประโยชน์นานาชนิดจากการอ่าน
 เพื่อสร้างเสริมให้เกิดความเข้าใจ ความสนใจ ทักษะคติ นิสัย
 และทักษะในการอ่าน

เพื่อขยายความคิดเห็นของผู้อ่านให้กว้างขวางออกไป

เพื่อให้ชีวิตของผู้อ่านมีคุณค่า มีความหมายยิ่งขึ้น

เพื่อให้บุคคลสามารถนำสิ่งที่อาจปฏิบัติได้ไปใช้ในชีวิตให้ได้ผล
 มากยิ่งขึ้น

เพื่อให้เกิดพัฒนาการในด้านความเข้าใจทางสังคม และความ

สามารถที่จะใช้การอ่านเป็นเครื่องมือเสาะแสวงหาความรู้

เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม และปลูกฝังให้รู้จักชื่นชมยินดีในคุณค่า-
 ของสิ่งที่ดีงามในชีวิต

เพื่อจูงใจให้เกิดความสนใจในการอ่าน

๔. หลักการสอนอ่าน

นิตยา ฤทธิโยธี^{๑๑} ได้รวบรวมพื้นฐานรวมทั้งแนวคิดของ
ประกอบด้วยโดยให้หลักการสอนอ่านไว้ว่า.-

๑. การเรียนอ่านเป็นกระบวนการเรียนที่สลับซับซ้อน ขึ้นอยู่กับ
ภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ของผู้เรียน
๒. การเรียนอ่านเป็นกระบวนการของแต่ละบุคคล
๓. ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่แรกที่ครูควรคำนึงถึงใน-
ในการสอนอ่านแก่เด็ก
๔. การสอนอ่านจะต้องคิดว่า เป็นกิจกรรมที่จะสร้างขึ้นเพื่อความ
เจริญเติบโตของงาน อย่างมีระเบียบแบบแผน
๕. การสอนอ่านให้ถูกต้อง เฉพาะเจาะจงนั้น ต้องอาศัยการวิ-
เคราะห์หรือการตรวจสอบแยกแยะว่าเด็กคนใดมีความต้องการมากน้อยแค่ไหน
ในด้านใดด้วย
๖. การวิเคราะห์ขอบบพร่องในการอ่านของเด็กจะไ้ผลดีที่สุดต่อ
เมื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐาน หรือแนวทางการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก
๗. ในขณะที่เด็กขาดความสามารถในการอ่านไม่ควรคาดหวังหรือ
บังคับให้เด็กพยายามอ่านหนังสือให้ได้
๘. การอ่านเป็นขบวนการที่ต้อง เก็บความหมายของสัญลักษณ์ซึ่ง
เขียน หรือพิมพ์ขึ้นเป็นถ้อยคำ
๙. การใช้เทคนิคการสอน การปฏิบัติ การฝึกฝน อาจได้ผลดีกับ
เด็กบางคน บางกลุ่ม แต่กับอีกบางคนบางกลุ่มอาจจะไม่ได้ผล

๑๐. การเรียนอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องพัฒนาไปต่อเนื่อง เป็นระยะยาว ติดต่อกันเป็นเวลาหลาย ๆ ปี

๑๑. ความพร้อมในการเรียนอ่านจะต้องสอนทุกระดับชั้น

๑๒. กระบวนการเรียนอ่านในระยะแรก ก็คือ เด็กจะต้องได้รับการแนะนำให้รู้จักสังเกต และเรียนรู้จากา้โดยตนเอง

๑๓. หากเด็กมีปัญหาทางอารมณ์ที่ไม่สามารถจะเรียนในชั้นเรียนขณะนั้นได้ ให้เด็กหยุดเรียนเสียระยะหนึ่งก่อน เพื่อได้พยาบาลหรือหายหรือทุเลาดี จึงค่อยให้กลับเข้ามาเรียนใหม่

๑๔. ครูควรระมัดระวัง การสอนอ่านนั้นควรรีชีวิชี "กันดีกว่าแก่" อย่าปล่อยให้เด็กมีขอบบพรองในการอ่าน หรือมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านมาจนมากแล้วจึงค่อยแก้ จะทำให้เด็กท้อถอย ผิดหวังและเกิดความคับข้องใจ

นิตยา ฤทธิโยธี^{๑๒} ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่าน และลักษณะการสอนที่ดีไว้ สรุปได้ดังนี้คือ

ก. กระบวนการอ่าน

๑. ประกอบไปด้วยการเห็นและการรับรู้
๒. ประกอบไปด้วยความเข้าใจ
๓. เป็นการใช้ความรู้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม
๔. เป็นการแสดงออกต่อเรื่องที่อ่าน
๕. รู้จักชื่นชมต่อเรื่องที่อ่าน

^{๑๒} นิตยา ฤทธิโยธี เรื่องเดียวกัน หน้า ๖ - ๑๔.

- ข. ลักษณะการสอนที่บางประการ
๑. ครูใช้วิธีการสอนที่ถูกต้อง
 ๒. ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสอนอ่าน
 ๓. ครูจะต้องรู้หลักการสอนอ่านที่เหมาะสม
 ๔. มีวัสดุการอ่านเพียงพอ มีความสะดวกสบายเกี่ยวกับสถานที่และครุภัณฑ์พอสมควร
 ๕. ครูต้องมีความเข้าใจเด็ก
 ๖. ครูต้องรู้จักใช้ทักษะด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย
 ๗. ครูจะต้องสนใจในความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพของตน
 ๘. ครูจะต้องใช้เกมการ เอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสอน

การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่น

การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นที่มีความสำคัญรองจากที่รวบรวมมาแต่ตอนต้น ๆ นั้น มักจะจัดเป็นประเภทอ่านออกเสียง

กำชัย ทองหล่อ^{๑๓} ได้แยกชนิดของการอ่านประเภทนี้เป็น ๒ ชนิด

คือ

๑. การอ่านออกเสียงปกติ ได้แก่ การอ่านเป็นเสียงพูดใบนิยมนเสียงเครงครัด ตามรูปสระหรือพยัญชนะที่ปรากฏ แกนุงความสละสลวยของสำเนียงที่ใช้พูดจากันเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

^{๑๓}กำชัย ทองหล่อ หลักภาษาไทย (พระนคร: รวมสาส์น, ๒๕๑๕) หน้า ๖๘๕-๖๘๖.

ก. อ่านร้อยแก้ว หมายถึง อ่านคำที่เรียบเรียงเป็นข้อความตามภาษาพูด และใช้เสียงธรรมชาติให้ถูกต้องชัดเจน โดยการขึ้นเสียง และจังหวะเสียงให้เป็นไปตามความนิยม

ข. อ่านร้อยกรอง หมายถึง อ่านบทประพันธ์ที่ร้อยกรองขึ้นเป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และรายต่างๆ แต่ไม่อ่านเป็นทำนองคงใจเสียงพูดธรรมดา แต่ต้องไว้วางใจตามชนิดของบทประพันธ์นั้นๆ

๒. การอ่านเป็นทำนอง ได้แก่ การอ่านให้มีเสียงสูงๆ ต่ำๆ มีจังหวะการเอื้อนเสียงให้เกิดทำนองเสนาะต่างๆ และแยกทำนองตามบทร้อยแก้วและร้อยกรอง เช่น

อ่านร้อยแก้ว เช่น ทำนองเทศน์ อ่านประกาศพระบรมราชโองการ เป็นต้น
อ่านร้อยกรอง ได้แก่ การอ่านให้มีเสียงสูงต่ำ มีจังหวะสั้นยาว มีเน้นเสียง เน้นสัมผัสให้ชัดเจน มีเอื้อนหนักเบาให้เป็นทำนองต่างๆ

ถ้าอ่านเป็นทำนองเพลงเรียกว่า ร้อง เป็นทำนองเสภาเรียกว่า ขับ เป็นทำนองโขนเรียกว่า พากย์ เป็นทำนองเข้าจังหวะพิพาย เรียกว่า เท่ หรือ เท่เรือ เป็นทำนองขับบ่าเรอเรียกว่า กล่อม เป็นทำนอง สรภัญญะ เรียกว่า สวด

ข. การเขียน
รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรุณ กิ่งจันทร์^{๑๔} ไคอานงผลวิจัยของ สมประสงค์ สถาปิตานนท์ ไว้วางใจ
คือ

^{๑๔}อรุณ กิ่งจันทร์, เรื่องเดิม หน้า ๓๗.

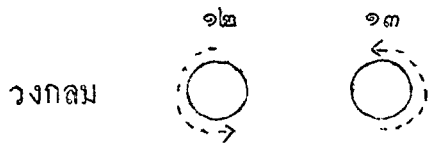
๑. เด็กหญิงมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่าเด็กชาย
๒. เด็กที่มีวัยต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนและสะกดคำใกล้เคียงกัน
๓. เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่าเด็กตกชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ อย่างเห็นได้ชัดเจน

พูนสุข บุญสวัสดิ์^{๑๕} ทำการวิจัยเรื่อง "ลีลาการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน" โดยได้รวบรวมเส้นซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวอักษรไทยแบบต่างๆ โดยคัดเส้นที่ซ้ำกันออก แล้วนำมาสร้างเป็นแบบทดสอบเพื่อนำไปวัดเวลาที่ใช้ในการเขียนเส้นแต่ละเส้นของนักเรียนอนุบาลปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาล ๕ แห่ง จำนวนแห่งละ ๒๐ คน รวม ๑๐๐ คน เป็นชาย ๕๐ คน หญิง ๕๐ คน อายุระหว่าง ๓-๕ ปี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

เส้นที่มีความจำเป็นที่เด็กไทยต้องฝึกหัดเขียนก่อนเรียนเขียนอักษรไทย มีอยู่ทั้งหมด ๑๓ เส้น เรียงลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้คือ

^{๑๕}พูนสุข บุญสวัสดิ์, "ลีลาการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘).

นอกจากนี้ พูนสุข บุญสวัสดิ์^{๑๒} ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า.-

"สามเส้นอันแรกนั้นเป็นเส้นที่เด็กเขียนไต่กายมาก ๒ เส้นสุดท้ายเป็นเส้นที่เขียนยากใช้เวลาในการฝึกการเขียนมาก ส่วนนอกนั้น เส้นที่ ๔-๑๑ อยู่ในอันค้ำปานกลาง"

นิภา ชวนะพานิช^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบฝึกหัดภาษาไทยเรื่อง สระเสียงยาว สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกหัดทักษะภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้สระเสียงยาวในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดย รวบรวมแบบฝึกหัดต่างๆ ที่มีอยู่แล้วกับแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นเอง ซึ่งลักษณะเด่นของแบบฝึกหัดซึ่งประกอบด้วยสระเสียงยาว ๑๒ ตัว จัดพวกตามลักษณะของรูปเสียง แล้วนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนสองสังกัด คือ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และ สังกัดกรมการฝึกหัดครู ผลปรากฏคือ

๑. เป็นแบบฝึกหัดที่ใช้ได้ผล ความคิดเห็นของครูทั้งสองโรงเรียนที่มีต่อแบบฝึกหัดนั้นไม่แตกต่างกัน

๒. ลักษณะแบบฝึกหัดที่ใช้ได้เหมาะสมกับเด็กชั้นประถมศึกษาตอนต้น

๓. คุณลักษณะแบบฝึกหัดที่ใช้สระเสียงยาวนั้นใช้สอนโยงกับประสบการณ์เดิม เช่น ก-า - กา, อานว่า กอ/อา/กา ใช้ได้ผลดี

^{๑๒} พูนสุข บุญสวัสดิ์ เรื่องเดียวกัน

^{๑๓} นิภา ชวนะพานิช, "การสร้างแบบฝึกหัดภาษาไทยเรื่องสระเสียงยาวสำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.)

วรฤดี โสสมประยูร^{๑๔} ได้ทำการศึกษาความยากง่ายของพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ ประชากรตัวอย่างใช้นักเรียนโรงเรียนสายน้ำทิพย์ และโรงเรียนคาราคาม เป็นชายหญิงอย่างละเท่า ๆ กัน อายุเฉลี่ย ๘.๕ ขวบ และสร้างเครื่องมือวิจัย มีแบบทดสอบจับเวลา อักษรไทยแบบต่าง ๆ ตอนบนจะมีภาพประกอบที่สัมพันธ์กับพยัญชนะนั้น ๆ เพื่อยั่วเร้าให้เด็กฝึกเขียนตัวพยัญชนะตอนล่างของภาพ ขนาดความกว้าง ความสูงของพยัญชนะ เท่ากับ ๐.๖ ซม. และ ๑ ซม. ตามลำดับ เขียนพยัญชนะไว้ให้เป็นแถว ๆ ไป ๔ ตัว เพื่อให้เด็กเขียนตามสรุปผลการวิจัยดังนี้

๑. ช่วงเวลาในการเขียนพยัญชนะไทยของเด็กแต่ละกลุ่ม ชั้นประถมปีที่ ๑ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
๒. ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยขึ้นอยู่กับทิศทางของเส้นจำนวนเส้น และความยาวของเส้นที่ประกอบเป็นพยัญชนะนั้น
๓. การเขียนพยัญชนะไทยจากกลุ่มที่เขียนง่ายไปหายาก ตามระดับวุฒิ ภาวะของเด็กดังนี้ คือ

พวกง่าย ก จ, ว ร ช, บ ป ห, ก ด ภา

พวกปานกลาง ไค้แก ฝ พ ผ ฟ ย พ ค ศ ต ค ศ, ท ท ห,
ช ช ช ช, ม น ข ฉ, ล ส, อ ฮ

พวกยาก ไค้แก ฉ ฒ ฉ ฉ, ฎ ฎ ฐ

^{๑๔}วรฤดี โสสมประยูร "ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๑๔)

วรรณคดี หรือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

อรุณ กิ่งจันทร์^{๑๘} อ่าง Burn, Broman และ Lowe เกี่ยวกับความมุ่งหมายในการสอน เขียนว่า การสอนเขียนคือ เครื่องมือการสื่อสาร ดังนั้นความมุ่งหมายในการสอนเขียน และคัดลายมือ ก็คือ เพื่อให้เด็กคัดตัวอักษรได้ชัดเจน เป็นระเบียบ อ่านง่าย และเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

อัมพร สุขเกษม^{๒๐} อ่าง Green และ Betty ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการสอนเขียนในระดับชั้นประถมศึกษา ดังนี้

๑. ให้นักเรียนรู้จักทำนั้ง รู้จักวิธีเขียน และใช้เครื่องเขียนได้ถูกต้อง
๒. ให้นักเรียนเขียนได้เรียบร้อย เขียนได้ถูกต้อง อ่านง่าย เขียนได้รวดเร็ว
๓. ให้นักเรียนใช้ประโยชน์จากการเขียนแสดงความคิดเห็น
๔. เพื่อให้นักเรียนได้ตอบสนองความต้องการทางการเขียนของตนเอง
๕. ให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในลายมือของตนเอง และมีการประเมินผล การเขียนด้วยตนเอง

^{๑๘}อรุณ กิ่งจันทร์ เรื่อง เกม หน้า ๔๓-๔๔

^{๒๐}อัมพร สุขเกษม "การสอนเขียนแก่เด็กเริ่มเรียน"

ประชาศึกษา ๓ (ตุลาคม, ๒๕๑๑), ๑๕๑-๑๕๒.

หลักการเขียน

อรุณ กิ่งจันทร์^{๒๑} ใต้อ่าง Shane และเพื่อน ถึงหลักการสอนเขียนหรือคัดลายมือ ดังนี้ คือ

๑. การเริ่มเขียนหรือคัดลายมือนั้น ควรให้เด็กได้เขียนโดยอิสระ เขียนตัวโต โดยไม่มีบรรทัดบังคับ อาจเขียนกระดานคำด้วยชอล์ค หรือเขียนบนกระดาษที่ไม่มีบรรทัด เพราะเด็กระยะนี้ยังไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อเพื่อทำงานที่ละเอียดได้
๒. ระยะของไฟระหว่างตัวอักษร ครูควรทำเครื่องหมายให้เด็กได้เขียนตาม เพราะเด็กวัยนี้ไม่สามารถเขียนเว้นระยะได้สม่ำเสมอ โดยไม่มีสิ่งอื่น ๆ ช่วย
๓. เมื่อเด็กพัฒนาขึ้นบ้างแล้ว ควรให้เด็กใช้กระดาษที่มีบรรทัด มีขนาดช่วงสูงประมาณ ๑ นิ้ว หรือกระดาษที่เป็นรอยประ เพื่อเป็นแนวทางในการลากเส้นตัวอักษร มีขนาดสูงเท่า ทั่วกันก็ได้
๔. ครูควรพิมพ์ตัวอย่าง ตัวอักษรให้เด็กได้ดูเวลาเขียนหรือคัดลายมือทุก ๆ คน เพราะการเขียนที่เงยขึ้นมองกระดานบ่อย ๆ อาจเป็นอุปสรรคต่อการเขียน การประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตา กับมือ
๕. เมื่อเด็กได้ใช้กระดาษเป็นอุปกรณ์ในการเขียนแล้ว คินสอที่ใช้เขียนในระยะนี้เป็นคินสอที่มีเส้นโต ๆ ทั้งนี้จะขนาดไส้ของคินสอจะโตเหมาะกับการใช้นั้น ขึ้นอยู่กับความพอใจของครู และเด็กผู้ใช้อย่าง

๖. ลายมือของครูมีอิทธิพล มีความสำคัญต่อการเขียนหรือคัด-
ลายมือของเด็กมาก ฉะนั้นลายมือของครูจะต้องสวย ชัด
เจน อ่านง่าย เป็นระเบียบ เป็นลายมือที่มีแบบคงที่ถาวร
ไม่เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
๗. ห้องเรียนที่ใช้เขียน หรือคัดลายมือ ควรมีตัวอักษรอักขรคติไว้
ให้นักเรียนได้ดูเป็นการถาวร และเด็กสามารถมองเห็นได้
ทุกคนด้วย
๘. ครูควรตรวจและศึกษางานของเด็กอยู่เสมอ เพื่อความก้าว
หน้าและขอปัญหาของนักเรียน
๙. ในการเขียนหรือคัดลายมือทุกครั้ง ครูควรเน้นเรื่องช่องไฟ
ระหว่างตัวอักษร และระหว่างคำให้ไ้ขนาดและสม่ำเสมอ
๑๐. ตัวเลขต่าง ๆ ครูควรให้เด็กได้รู้จักพร้อม ๆ กับการเขียน
และคัดลายมือ อาจสังเกตตัวเลขในหน้าหนังสือ เลขโทรศัพท์
เลขวันที่ และอื่น ๆ
๑๑. การเขียนกลีบ มักจะปรากฏทั้งตัวอักษรและตัวเลข มักจะพบ
เสมอ ๆ ในระยะเด็กเริ่มเรียน ครูควรหาวิธีสอน วิธีช่วย-
เหลือเป็นพิเศษ การฝึกทักษะเรื่องซ้ายไปขวาเป็นวิธีหนึ่งที่แก้
ปัญหานี้ได้
๑๒. ครูใหม่ที่สอนชั้นประถมควรได้ศึกษาวิธีการสอนเขียนและคัด
ลายมือ เพื่อให้มีทักษะและเกิดความชำนาญเสียก่อนที่จะทำการ
สอน

Billows ^{๒๒} โลกกล่าวถึงหลักพื้นฐานในการสอนเรียงความ
สรุปได้ คือ

๑. ฝึกให้เด็กกล้าแสดงออกก่อน หมายถึง แสดงความคิดเห็น การพูด การเล่า และการเขียนตามลำดับ
๒. ครูต้องเข้าใจเด็กทุกคน และพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้เขาเข้าใจตัวเอง เช่น เขาเองก็มีส่วนดี ในการทำงานที่เขาได้ แสดงความคิดเห็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับสิ่งที่เขาเล่า สิ่งที่เขาวาด เขียนออกมา และรู้ว่าเขาควรแก้ไขปรับปรุงตัวเองอย่างไร
๓. เมื่อครูรู้ว่าเด็กพร้อมมีความจำเป็น หรือต้องการอยากจะเขียน ให้รีบจัดประสบการณ์ จัดกิจกรรมหรือสอนเด็กทันที
๔. ครูต้องใจเย็น อย่าเข้มนวดให้เขาเขียนออกมาในลักษณะเป็นแบบพิมพ์อย่างเดียว ให้เด็กเป็นตัวเขาเอง มีศิลปะเป็นแบบของตนเองบ้าง

Dawson Zollinger และ Elwell ^{๒๓} โลกกล่าวถึงลำดับขั้นพัฒนาการเรียนรู้ การเขียน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ ๑ เป็นขั้นสะสมประสบการณ์ และมีนิสัยกล้าแสดงความคิดเห็น
ในขั้นนี้ ครูผู้สอนจะต้องทำ คือ

^{๒๒} F. L. Billows, The Techniques of Language Teaching

(London: Longman Green And Co. Ltd., ๑๙๖๑) ๑๘๒

^{๒๓} Mildred A. Dawson, Marian Zollinger และ Ardell Elwell Guiding Language Learning (New York: Hartcourt, Brace & world Inc., ๑๙๕๗) PP.๒๕๔-๒๖๖

ครูควรรหาโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่เขาค้นเคยและสนใจ
กระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้นๆ โดยการอภิปรายหรือตั้งปัญหา และส่งเสริม
เสริมกำลังใจให้กล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยตนเอง

- ขั้นที่ ๒ ประมวลแนวความคิดของตนเองได้
ขั้นที่ ๓ สามารถเขียนได้โดยอิสระ
ขั้นที่ ๔ เพิ่มพูนประสบการณ์ในการเขียนให้มากยิ่งขึ้น เป็นขั้นที่ครูต้อง
รวบรวมกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเขียนให้เด็กได้ฝึกฝน และประสบความสำเร็จ
ตามความสามารถของแต่ละคน

Dawson^{๒๔} และพวกใดกล่าวถึงการพัฒนาทักษะการคิดลายมือสำหรับเด็ก
ขั้นประถมต้น พอสรุปได้คือ

๑. สร้างความพร้อมเพื่อการฝึกหัดคิด
๒. หัดคิดตามแบบ ซึ่งอาจแทรกสิ่งที่สนุกสนานและน่าสนใจตามวัย
และวุฒิภาวะของเด็ก

ค. เกี่ยวกับทักษะการสอน

Allen และ Ryan^{๒๕} ได้รวบรวมและอธิบายทักษะการสอนแบบต่างๆ
สำหรับใช้ในการฝึกสอนของนักเรียนครู หรือเตรียมฝึกผู้ที่จะออกเป็นครู ส่วนมาก
ทักษะเหล่านี้นำมาใช้กับการฝึกสอนแบบจุลภาค (Microteaching) มีทักษะที่น่าสนใจๆ
พอสรุปได้คือ

^{๒๔}Ibid.

^{๒๕}Dwight Allen and Revin Ryan, Microteaching (Menlo
Park: Addison-Wesley Publishing Company Inc., 1969) pp.
31-66.

๑. การเร้าความสนใจ
๒. การนำเข้าสู่บทเรียน
๓. การสรุปข้อความรวมทั้งสรุปบทเรียน
๔. การบอกใบ้
๕. การกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในบทเรียน
๖. การตั้งคำถามได้อย่างคล่องแคล่ว
๗. การพิสูจน์ปัญหา
๘. การจัดลำดับปัญหาหรือคำถามที่สำคัญ ๆ
๙. การโยงปัญหาเข้าสู่ประเด็น
๑๐. การอธิบายและให้ตัวอย่าง
๑๑. การสร้างความเข้าใจและจดจำ
๑๒. การบรรยาย
๑๓. การทบทวน
๑๔. การสื่อความหมายให้สมบูรณ์

การเร้าความสนใจ

เป็นการเปลี่ยนอิริยาบถ เช่น การเคลื่อนไหว แสดงท่าทาง การวางตัว เพื่อเชื่อมโยงบทเรียนให้เด็กรับรู้ การใช้ทริยาที่เร้าหรือความสนใจ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

การนำเข้าสู่เรื่อง

มักจะใช้ก่อนการสอนจริง ๆ เป็นการดึงเข้าสู่เป้าหมายของการดำเนินการสอน เป็นการนำเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้เรียนประสบเข้ามาสู่บทเรียน การนำเข้าสู่เรื่องประกอบไปด้วยการจัดสถานการณ์จำลอง การสาธิต การยกให้แก้ปัญหา เป็นต้น เช่น ให้อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นสั้น ๆ อ่านข่าวประกาศสั้น ๆ เป็นต้น

การสรุปบทเรียน

บางกิจกรรมในการนำสรุปบทเรียนนำมาใช้สรุปบทเรียนได้ เช่น การสาธิต, เพลง และเกม เป็นต้น การสรุปบทเรียนเป็นการสนองความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสัมฤทธิ์ของบทเรียนเป็นการประเมินความรู้ที่ได้รับมาใหม่ว่าสัมพันธ์กับความรู้เดิมอย่างไร เป็นการสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการสำหรับนำไปใช้ในโอกาสหลัง ๆ เช่น

อาจสรุปบทเรียนด้วยการอภิปราย ครูกับนักเรียนช่วยกันตรวจสอบว่าได้พบอะไรบ้างที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันและกัน ช่วยกันอภิปรายโยงไปสู่ตัวอย่างและกรณีศึกษาค้างคิงกัน พร้อมกับขยายเรื่องราวที่คลุมสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ อาจจะใช้กิจกรรมอย่างอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ได้ แต่ให้เป็นไปในทำนองเดียวกันนี้

การบอกใบ้

เป็นการชี้บอกทาง บอกคำตอบโดยไม่ต้องพูด เป็นเทคนิคจัดการพูดมากเกินไปของครู เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วม ครูอาจใช้เมื่อต้องการยุติการอภิปรายที่ยืดเยื้อ เด็กจะได้คำตอบที่ครูมิได้เอ่ยพูด ๔ ทาง เช่น

๑. จากท่าทาง ใบหน้ายิ้ม แกร่งขริม ขมวดคิ้ว ใช้สายตา
๒. การเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น เดินไปสู่เด็กที่ตอบคำถาม
๓. การชูคอ เคลื่อนไหว หรือสั่นศีรษะ
๔. การทรงตัว ชี้ เคลื่อนที่ หยุด นิ่ง ฯลฯ

การเสริมกำลังใจ

เป็นการสนับสนุนให้กำลังใจ โดยนำหลักการกระตุ้นและให้กำลังใจจากจิตวิทยามาใช้

Allen และ Ryan ^{๒๖} ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการใช้ทักษะ
การสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งพอสรุปได้ คือ

๑. ช่วยลดปัญหาสับสนยุ่งเหยิงในการสอนของครู
๒. หากแยกทักษะแต่ละอันมาฝึกเป็นอย่างดี ๆ แต่ละครั้ง จะทำให้
ผู้ฝึกสนุกและสามารถรับเอาทักษะเหล่านี้ไปใช้ได้
๓. ถ้าครูเข้าใจทักษะการสอนและได้ฝึกฝนด้วย จะช่วยให้สามารถ
สร้างบทเรียนเสริมการเรียนรู้ และสามารถเลือกปฏิบัติได้ทัน
ที่แห่งที่เมื่อเริ่มบทเรียน
๔. ผู้ให้การสอนสามารถสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และ
เลือกทักษะที่เหมาะสมมาแนะนำได้ตามวาระอันควร
๕. บรรดาวิทยาลัย และสถาบันผลิตครูสามารถจำลองแบบทักษะต่างๆ
ไปแนะนำ และเป็นตัวอย่างให้นักเรียนฝึกสอนก็ได้
๖. เหมาะสำหรับสร้างแบบจำลองการสอน ทำโครงการสอน
กำหนดแบบของการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร

ยุทธนา สาริยา^{๒๗} ใค้อัฒภาพโสแถบบัณฑิตภาพ เรื่องการนำเข้าสู่บท-
เรียน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนใช้กิจกรรมหรือเทคนิคหลายอย่าง เช่น

^{๒๖} Ibid.

^{๒๗} ยุทธนา สาริยา การนำเข้าสู่บทเรียน แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (V.๓๑ : ๑๒๔๐f, ๓๔๐ H.) ๒๐ นาที

๑. การใช้สื่อการสอน ในภาพจะมีการใช้ของจริง ภาพผู้ศึกษา
เสพติด
๒. การสนทนาซักถาม ในภาพจะมีการสนทนาเรื่องอาชีพในเมืองไทย
๓. การแสดงบทบาท แสดงละคร ในภาพแสดงอุบัติเหตุในบ้าน
๔. การจัดกลุ่มอภิปราย
๕. การสาธิตและทดลอง
๖. การเดานิทาน

ประเสริฐ ชั้นประเสริฐ^{๒๔} ได้ศึกษาใส่แถบบันทึกภาพ เรื่อง
ทักษะการเร้าความสนใจ ซึ่งสรุปการเร้าความสนใจด้วยเทคนิคต่าง ๆ คือ

๑. เร้าความสนใจด้วยการเคลื่อนไหวของครู
๒. การวางท่าทางและบุคลิกภาพของครู ในภาพ เช่น แสดงความ
เมื่อนายรำคาญ ประหม่า มือไขว้หลัง ฯลฯ เป็นต้น
๓. การเน้นจุดสำคัญ เช่น ใจท่าทาง ใจคำพูด น้ำเสียง สีอาการพูด
๔. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เช่น ถาม - ตอบ
วิพากษ์วิจารณ์
๕. เปลี่ยนบรรยากาศของครูและนักเรียน เช่น ในภาพ มีการให้เด็ก
ทดลองไขอุปกรณ์ ไขการสังเกต ฯลฯ

^{๒๔}ประเสริฐ ชั้นประเสริฐ แบบจำลองการสอน เรื่องทักษะการ-
เร้าความสนใจ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(V. ๓๑ : ๑๒๔๐ f, ๓๔๐ M.) ๒๐ นาที

อธิปไตย คดีสุนทร^{๒๕} ได้บันทึกตัวอย่างให้สรุปบทเรียน ด้วยเทคนิคต่าง ๆ สรุปได้คือ

๑. การตั้งคำถาม
๒. การประกอบกิจกรรม ในภาพเป็นการเล่นเกมส์
๓. การสร้างสถานการณ์จำลอง ในภาพลักษณะการเคี้ยวของน้ำที่เหมือนของจริง
๔. การใช้แผนภูมิ แผนภูมิภาพ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๒๕} อธิปไตย คดีสุนทร แบบจำลองการสอนการสรุปบทเรียน
แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (V. ๓๑ :
๑๒๔๐ f , ๓๔๐ M.) ๒๐ นาที